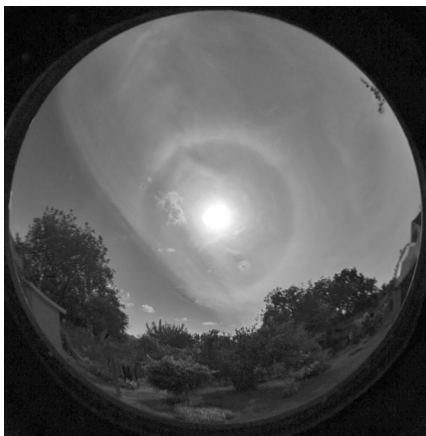

Lassú átmenet az őszbe – halójelenségekkel

Szeptember nagy részében még bőven nyáriás időjárás uralkodott, azonban az őszi halószezon már megmutatkozott a gyakran átvonuló fátyolfelhők formájában. Szerencsére a fátyolok gyakorlatilag minden alkalommal hoztak látványosságot is, hol élénkebb, hol gyengébb kivitelben, legtöbbször csak a gyakoribb elemeket, néha viszont a ritkákat is megmutatva.

Hadházi Csaba szeptember 25-én fotózta a futóáramlat felhőzetén kialakult 22 fokos halót

Szeptember 2-án délelőtt a rovatvezetőnél igen élénk körülírt haló volt, amelyhez kis ideig melléknap-körív is csatlakozott, a bal oldali 120 fokos melléknap társaságában, Hegyi Imre alkonyat előtt látott melléknapot és naposzlopot. 3-án halvány 22 fokos haló volt a rovatvezetőnél a déli órákban. 4-én Rosenberg Róbert egén jelent meg igen élénk körülírt haló és a teljes (!) melléknap-körív a jobb oldali 120 fokos melléknappal, ráadásul egy ideig a Nap körül egy közép-szintű felhőfoslány még koszorút is létrehozott. A rovatvezetőnél is látszott a körülírt haló és ismét ott volt a melléknap-körív részlete is, Hadházi Csaba pedig alkonyat

előtt látott fényes melléknapokat. 9-én alkonyatkor a rovatvezetőnél naposzlop látszott. 16-án Szöllösi Tamás észlelte alkonyatkor a 22 fokos haló felső részét, a rovatvezetőnél délután zenitkörüli ív látszott. 18-án este a Hold felett a 22 fokos haló egy darabját szép színes formában figyelhetette meg Szöllösi Tamás, Hadházi Csaba pedig ismét melléknapot észlelt ezen a napon, ám igencsak erős fényűt. 19-én hajnal előtt a rovatvezető látott halvány 22 fokos holdhalót, 20-án pedig reggel volt igen halvány 22 fokos haló nála. 24-én ismét a rovatvezető látott 22 fokos naphalót, 25-én reggel pedig halvány naposzlop látszott, Rosenberg Róbert ezen a délelőttön szép fényes 22 fokos halót örökített meg, amely később körülírt halóvá alakult, majd a kora délután során melléknap is csatlakozott hozzá. Ezt a napot azonban Hadházi Csaba 22 fokos halója tette emlékezetessé, mégpedig azon érdekesség okán, hogy a keleti országrész felett húzódó futóáramlat (jet stream) kontrasztos szegélyű fátyolfelhősávján figyelte meg és fotózta. A fotón kiválóan megfigyelhető az eget két részre osztó fátyolsáv drámai hatása. A futóáramlat a nagy magasságban, a troposzféra legfelső régiójában a Földet körbeölelő igen erős szelekkel jár, gyors mozgású légáramlat, amelynek jelenlétét a felszínről legtöbbször csak az általa sodort felhők mutatják.

Szeptember 29-én a déli órákban a rovatvezetőnél volt ismét színes 22 fokos haló. 30-án a délutáni órákban délnyugat felől néhány, kondenzcsikból kifejlődött, szép, szálás szerkezetűvé növekedett fátyolsáv vonult át az ország felett. A szálás cirruszok mindenhol pazar, rendkívül fényes és vakítóan erős, a napéval vetekedő fényű melléknapot hoztak létre – ezek ugyan nem voltak hosszú életűek egy-egy adott helyszínen, ám akinek szerencséje volt és láthatta őket, életre szóló élményt szerzett. Békési Zoltán,

Ábrahám Tamás szeptember 22-én délután örökítette meg e látványos krepuszkuláris sugarakat

Hadházi Csaba és a rovatvezető örökítették meg a csodálatos jelenséget a rovat számára is. „Természetesen” sokkal több észlelő látta, ám a rovatallal csupán ennyien osztották meg az élményüket...

Szerencsére további égi jelenségeink is akadtak! Mivel itt az ősz, és volt pár derült éjjel is, így nem maradhatott el az állatövi fény sem, amelyet a rovatvezető 4-én és 8-án hajnal előtt figyelhetett meg, de mivel az emberek zöme nem szeret korán kelni, így az őszi állatövi fény csak fanatikusoknak való.

Néhány alkalommal holdkoszorút is láthattunk, így néhány jelesebb eseménykor is. Hegyi Imre a Hold–Szaturnusz együttálláskor 8-án, valamint a félárnyékos holdfogyatkozás idején, 16-án, látta és fotózta a jelenséget. A rovatvezető a 9-én esti Hold–Mars–Szaturnusz–Antares együttálláskor figyelt meg holdkoszorút, amely sajnos csak rövid ideig tartott, azonban 17-én hajnal előtt, valamint 26-án a Hold–M44 együttálláskor kicsit látványosabb és tovább tartó formában jelent meg a veszprémi égen.

A Hold még egy érdekes látványossággal szolgált, mégpedig 17-én, amikor a kora esti órákban néhány hevesebb zivatar felhőzete mögül kelt fel, s eközben látványos krepuszkuláris sugarakat hozott létre – erről Rosenberg Róbert és a rovatvezető számoltak be. Krepuszkuláris sugarat a Nap is okozott, szintén a 17-i esti viharok felhőin vetve árnyékot, ezt a rovatvezető látta. 12-én alkonyatkor Rosenberg Róbert, Ábrahám Tamás pedig 22-én, a napéjgyenlőség idején örökített meg igen látványos sugarakat.

Az együttállások észlelése a hónap során nem volt mindig egyszerű. 3-án Hegyi Imre a Hold és a Vénusz kettősét láthatta csak, ekkor a Jupiter is még a horizont felett volt, ám megpillanthatatlanul elbújt a látóhatáron pihenő felhőkben. Keszthelyi Sándor és Sragner Márta Pécsről figyelte meg a szintén felhősávok közt bujkáló párost, Rosenberg Róbert is felhősávok közt örökítette meg az együttállást. 8-án este Hegyi Imre a Hold és a Szaturnusz kettősét fotózta, Rosenberg Róbert csillagíves képen örökítette meg, amint a Hold a Szaturnusz, a Mars és az

A Hold–Szaturnusz–Mars–Antares négyese Rosenberg Róbert szeptember 9-én született csillagíves képén

Antares végigszántják a délnyugati ég alját. A rovatvezető másnap este, 9-én figyelte meg a négyest. 26-án a rovatvezető várta türelmetlenül, hogy a hajnali égen egyre nagyobb területet elfoglaló felhőzet résén az M44 kibukkanjon, s így a Holddal együtt tudja megörökíteni. 28-án hajnalban Varga Tamás fotózta le a keleti ég alján a Hold és a Regulus együttállását, majd a vörös-ló horizonton hozzájuk csatlakozva felkelő Merkúrt. Másnap, 29-én a Hold a Merkúr közelében járt, Varga Tamásnak ekkor is szerencséje volt a pár másodpercre a felhők közt kibukkanó Merkúrral. Ezen a hajnalon Maros Szabolcs is megfigyelte a Hold és a Merkúr kettősét, valamint a Hold hamuszürke fényét.

A rovat végére egy kis késéssel érkezett észlelés következik Jónás Károlytól, aki augusztus 6-án délnyugati irányba néző videometeoros kamerájával rögzített három,

a felhők közt felvillanó vörös lidércet. Mivel a zivatarszezonnak már vége van, így a következő nyárig a meteorkamerák eredeti funkciójukban a meteorokat örökítik majd meg, ám a jövő szezonban reméljük, sok hasonló különlegességgel szolgálnak majd még!

Az ősz hátra lévő részében még bőven lesz lehetőség az állatövi fény megfigyelésére, illetve a sötét égbolttal büszkélkedő helyszíneken az ellenfényt is megpillanthatjuk, fotózhatjuk. Az állatövi ellenfény ovális foltja a következő hónapok során októbertől a Halakban, novemberben a Halak és a Bika közt, decemberben a Bika és az Ikrek közt, januárban pedig az Ikrekben látható. Ha lehetőség adódik a holdmentes, ragyogóan tiszta estéken valamely híresen sötét egű helyszínen ellátogatni, ne hagyjuk ki a lehetőséget!

Landy-Gyebnár Mónika